

Hallituksen esitys Eduskunnalle vakuutetuilta ja työnantajilta perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja Kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettua lakia ja valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annettua lakia sekä kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta annetun lain ja sairausvakuutuslain 59 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä.

Eläkkeensaajilta verotettavan eläketulon perusteella perittävää sairausvakuutusmaksua ehdotetaan alennettavaksi vuoden 2002 alusta 0,80 prosenttiyksiköllä. Eläkkeensaajien maksu alenisi nykyisestä 2,70 prosentista 1,90 prosenttiin. Muiden vakuutettujen sairausvakuutusmaksu olisi edelleen 1,50 prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta.

Yksityisiltä työnantajilta perittävä kansaneläkemaksu alenisi I maksuluokkaan kuuluvilla yrityksillä 0,65 prosenttiyksiköllä ja muihin maksuluokkiin kuuluvilla yrityksillä 0,45 prosenttiyksiköllä. Uudet kansaneläkemaksut, joita perittäisiin maaliskuun alusta 2002, olisivat yrityksen poistojen määrästä ja palkkasummasta riippuen 1,35, 3,55 tai 4,45 prosenttia ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Maksuluokkien poistoraja, joka on ollut 300 000 markkaa, muutettaisiin euromääräiseksi pyöristäen lähimpään täyteen 100 euroon.

Kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta sekä kirkkoyönantajilta perittävä kansaneläkemaksu alenisi 0,75 prosenttiyksiköllä maaliskuun alusta 2002. Uusi maksu olisi 2,40 prosenttia palkoista. Valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin liikelaitokselta sekä Ahvenanmaan maakunnalta perittävä kansaneläkemaksu olisi edelleen 3,95 prosenttia. Työnantajan kansaneläkemaksu samoin kuin työnantajan sairausvakuutusmaksu perittäisiin edelleen ennakonpidätyksen alaisen palkan ja verovapaan ulkomaantyötulon rahana maksettavan osan perusteella.

Työnantajan sairausvakuutusmaksuun ei ehdoteta muutoksia. Yksityisten työntajien, kuntatyöntajien ja kirkkoyönantajien sairausvakuutusmaksu olisi 1,60 prosenttia ja muiden työnantajien 2,85 prosenttia palkoista. Valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettujen laitosten kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut määräytyisivät edelleen vastaavasti kuin yksityisillä työnantajilla.

Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen liittyen ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 2003 loppuun määräaika, jonka kuluessa Kansaneläkelaitoksen on suoritettava loppuun valtion takuusuorituksen alentamisesta johtuvan 500 miljoonan markan rahoitusvajeen kattaminen. Mainittu 500 miljoonan markan suuruisen rahoitusvastuu ehdotetaan muutettavaksi euron tarkkuudella euromääräiseksi. Samalla ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 2003 loppuun aikaa, jolloin Kansaneläkelaitos voi

tarvittaessa siirtää varoja kansaneläkerahastosta sairausvakuutusrahastoon ja päinvas-toin.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi valtuutus-säännös, jonka perusteella voidaan valtio-neuvoston asetuksessa säätää rahamääristä,

joita pienemmistä suorituksesta ei tarvitse suorittaa työnantajan sosiaaliturvamaksua.

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Laki vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta

Vakuutetun sairausvakuutusmaksu

Vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruudesta säädetään sairausvakuutuslain (364/1963) 33 §:n 1 momentissa. Säännöksen mukaan vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruus on 1,25 penniä veroäyriältä. Sairausvakuutusmaksua on kuitenkin yksivuotisten lakien perustella peritty edellä mainittua suurempana tai pienempänä. Tällä hetkellä perittävän vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruudesta säädetään vuodelta 2001 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain (1223/2000) 1 ja 2 §:ssä. Lain 1 §:n mukaan vakuutetun sairausvakuutusmaksua suoritetaan 1,50 penniä kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriältä.

Euron käyttöönottoon liittyen on tarkoitus, että verolainsäädännössä luovutaan veroäyrin käsitteestä vuoden 2002 alusta. Hallitus on antanut eduskunnalle asiaa koskevan esityksen euron käyttöönoton edellyttämiksi muutoksiksi verolainsäädäntöön (HE 91/2001 vp). Veroäyrin käsitteen poistumisen vuoksi sairausvakuutuslain 33 §:ää muutettiin 1 päivänä heinäkuuta 2001 voimaan tulleella lailla (511/2001) siten, että vakuutetun sairausvakuutusmaksun perusteena ovat vuoden 2002 alusta veroäyrien sijasta kunnallisverotuksessa verotettava tulo, ulkomaantyötulo sekä yrittäjien yrittäjäläkelakien mukainen työtulo. Maksun suuruudesta ei säädetty mainitussa laissa, vaan siitä säädetään erikseen lailla.

Esityksessä ehdotetaan, että vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruus säilytetään ennallaan. Vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruus olisi siten vuoden 2002 alusta 1,5 prosenttia sairausvakuutuslain 33 §:ssä tarkoitetuista tuloista, mikä vastaa nykyistä 1,5

penniä veroäyriältä.

Eläkkeensaajilta on vuodesta 1993 peritty vakuutetun sairausvakuutusmaksua korotettuna. Korotus on ollut enimmillään 3,00 penniä veroäyriältä vuosina 1994–1997. Vuodesta 1998 eläkkeensaajien sairausvakuutusmaksun korotusta on vuosittain pienennetty. Vuodelta 2001 maksun korotus on 1,20 penniä veroäyriältä, joten eläkkeensaajilta perittävä sairausvakuutusmaksu on yhteensä 2,70 penniä veroäyriältä. Maksun suuruudesta säädetään vuodelta 2001 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain 2 §:ssä.

Pääministeri Paavo Lipposen II hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että eläkeläisten ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista jatketaan. Vuodelta 2001 eläkkeensaajilta perittävää sairausvakuutusmaksua koskevaa hallituksen esitystä käsiteltäessä hallitusryhmät sopivat eduskunnassa, että eläkkeensaajilta perittävää ylimääräistä sairausvakuutusmaksua alennetaan 0,80 pennillä veroäyriältä vuonna 2002. Hallitusohjelman ja eduskuntaryhmien kannanoton mukaisesti ehdotetaan, että eläketulon perusteella perittävää sairausvakuutusmaksun korotusta alennetaan vuoden 2002 alusta 0,80 prosenttiyksiköllä 1,20 prosentista 0,40 prosenttiin.

Eläketuloa, jonka perusteella sairausvakuutusmaksun korotusta peritään, olisivat veronalaiset vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke, perhe-eläke ja sukupolvenvaihdoseläke sekä muut luopumiskorvaukset. Eläketuloa olisi myös maatalousyrittäjien luopumistuki. Eläketuloa saavalta henkilöltä perittävästä sairausvakuutusmaksun korotuksesta, maksun täytäntöönpanosta ja muista menettelysäännöksistä olisi voimassa ennakkoperintälain (1118/1996) säännösten lisäksi myös, mitä sairausvakuutuslaissa säädetään vakuutetun sairausvakuutusmaksusta.

Vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruudesta ja eläketuloa saavalta henkilöltä perittävästä sairausvakuutusmaksun korotuksesta ehdotetaan säädettäväksi uuden, vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan

kansaneläkemaksun suuruudesta ehdotetun lain 2 ja 3 §:ssä.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) 1 §:n 1 momentin mukaan työnantaja on velvollinen suorittamaan Kansaneläkelaitokselle työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,50 prosenttia maksamiensa ennakoperinnän alaisen palkkojen määrästä. Sairausvakuutusmaksua on kuitenkin yksivuotisten lakien perusteella peritty poikkeavasti siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa säädetään. Maksu on vuodesta 1982 ollut eri suuruinen julkisen tahon työntäjille ja yksityisille työntäjille. Myös julkisen tahon työntäjien maksut ovat poikenneet toisistaan.

Yksityisiltä työntäjiltä vuonna 2001 perittävä sairausvakuutusmaksu on vuodelta 2001 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain 3 §:n mukaan 1,60 prosenttia ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta, evankelisluterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntayhtymältä sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta perittävä maksu on samoin 1,60 prosenttia. Muiden julkisen tahon työntäjien, valtion ja Ahvenanmaan maakunnan, maksu on 2,85 prosenttia ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Yksityisiin työntäjiin rinnastetaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/1987) mukaiset liikelaitokset.

Esityksessä ei ehdoteta muutoksia työntäjiltä perittäviin sairausvakuutusmaksuihin. Maksuprosentit olisivat siten vuoden 2002 alusta samat kuin vuonna 2001. Maksun suuruudesta säädettäisiin vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta ehdotetun lain 4 §:ssä.

Työnantajan kansaneläkemaksu

Työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta ja maksun perusteesta säädetään kansaneläkelain (347/1956) 3 §:n 2 momentissa. Sen mukaan maksun suuruus on 4,25 pro-

senttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Liiketoimintaa harjoittavien verovelvollisten työntäjien maksu on kuitenkin poistojen määrästä ja niiden suhteesta maksettuihin palkkoihin riippuen 4,75 tai 5,25 prosenttia.

Eurolainsäädännön yhteydessä (HE 92/2001 vp) kumottiin kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa oleva yksityisiä työntäjiä koskeva 200 000 markan poistoraja. Samalla kumottiin mainittu kansaneläkelain pysyvä säännös työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta. Vuoden 2002 alusta voimaan tulevan 3 §:n (724/2001) mukaan yksityisen työnantajan maksu on edelleen porrastettu kolmeen eri tasoon työnantajan kuluvaan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien poistojen ja maksettujen palkkojen suhteessa. Maksun suuruudesta, perusteesta ja suorittamisesta säädetään erikseen lailla.

Kansaneläkemaksun suuruutta on useina vuosina yksivuotisilla laeilla alennettu tai korotettu siitä, mitä mainitussa kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa säädetään. Yksityisiltä ja julkisen tahon työntäjiltä on vuodesta 1982 peritty eri suuruista kansaneläkemaksua. Julkisen tahon työntäjiltä perityt maksut ovat poikenneet toistaan. Yksivuotisilla laeilla on muutettu myös maksun perusteita. Yksityisiä työntäjiä koskeva poistoraja on vuodesta 1987 ollut 300 000 markkaa.

Vuodelta 2001 yksityisiltä työntäjiltä peritään kansaneläkevakuutusmaksua poistojen määrästä ja palkkasummasta riippuen 2,00, 4,00 tai 4,90 prosenttia ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta, evankelisluterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntayhtymältä sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta perittävä maksu on 3,15 prosenttia. Muiden julkisen tahon työntäjien, valtion ja Ahvenanmaan maakunnan, maksu on 3,95 prosenttia palkoista. Maksuista säädetään vuodelta 2001 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain 4 §:ssä.

Hallitusohjelman mukaan hallitus varautuu vaalikauden aikana 10 – 11 miljardin markan suuruisiin tulovero- ja sosiaalivakuutusmaksuperusteiden kevennyksiin. Hallitus sitoutui kannanotossaan 17 päivänä marraskuuta

2000 saavutettuun tulopoliittista sopimusta vuosille 2001 – 2002 koskevaan neuvottelutulokseen siihen, että kuntatyönantajien, evankelisluterilaisen kirkon ja sen seurakuntien sekä ortodoksisen kirkon ja sen seurakuntien kansaneläkemaksua alennetaan 0,5 prosenttiyksiköllä 3,15 prosentista 2,65 prosenttiin vuoden 2002 alusta alkaen. Toimintepiteellä oli osaltaan tarkoitus lieventää vuoden 2002 alusta toteutettavan kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korotuksen vaikutusta kuntien ja kirkon talouteen. Hallitusohjelman mukaan veronkevennykset ja sosiaalivakuutusmaksujen alentaminen ajoitetaan suhdannetilanteen mukaan.

Sosiaalivakuutusmaksujen alentamisella voidaan keventää työnantajien maksurasitusta tilanteessa, jossa taloudellinen kasvu hidastuu. Tätä kautta voidaan parantaa yritysten työllistämismahdollisuuksia. Työnantajan kansaneläkemaksulla rahoitettavat etuudet eivät ole ansioperusteisia. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista toteuttaa yksityisten työnantajien työnantajamaksujen alennus alentamalla työnantajan kansaneläkemaksua. Kohdistamalla maksualennus muita suurempaan pieniin, työvoimavaltaisiin ja matalapalkkaisiin yrityksiin alennuksen työllistävä vaikutusta voidaan tehostaa. Jotta kuntien ja seurakuntien mahdollisuudet työllistää eivät heikkenisi yksityisten työnantajien maksujen alentamisen johdosta, on tarkoituksenmukaista samalla alentaa myös näiden julkisen tahon työnantajien maksua.

Esityksessä ehdotetaan, että yksityisten työnantajien kansaneläkemaksua alennetaan I maksuluokassa 0,65 prosenttiyksikköä ja muissa maksuluokissa 0,45 prosenttiyksikköä. Kunta- ja kirkkotyönantajien maksua alennettaisiin 0,75 prosenttiyksikköä, jolloin maksun suuruus alennuksen jälkeen vastaisi yksityisiltä työnantajilta perittävää keskimääräistä maksua. Maksujen alennukset tulisivat voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ehdotuksen mukaan yksityisen työnantajan ja valtion liikelaitoksista annetun lain mukaisen liikelaitoksen kansaneläkemaksu olisi siten maaliskuun alusta 2002 lukien I maksuluokassa 1,35 prosenttia, II maksuluokassa 3,55 prosenttia ja III maksuluokassa 4,45 prosenttia. Kunta- ja kirkkotyönantajien maksu olisi samasta ajankohdasta 2,40 pro-

senttia. Tammi- ja helmikuulta 2002 yksityisiltä työnantajilta sekä kunta- ja kirkkotyönantajilta perittäisiin kansaneläkemaksu tämän vuoden tasoisena. Valtiolta ja Ahvenanmaan maakunnalta perittävä kansaneläkemaksu ei muuttuisi eli näiden työnantajien maksu olisi edelleen 3,95 prosenttia.

Alinta, I maksuluokan mukaista maksua perittäisiin yrityksiltä, joiden verotuksessa vahvistettujen vuotuisten poistojen määrä ei ylittäisi 50 500 euroa (300 259 markkaa) tai joiden poistot ylittävät 50 500 euroa, mutta niiden osuus on alle 10 prosenttia yrityksen samana verovuonna maksamien palkkojen määrästä. Keskimmäiseen, II maksuluokkaan kuuluisivat ne yritykset, joiden vuotuisten poistojen määrä ylittää 50 500 euroa ja on vähintään 10 prosenttia mutta enintään 30 prosenttia maksettujen palkkojen määrästä. Ylimpään, III maksuluokkaan kuuluisivat yritykset, joiden poistojen määrä ylittää 50 500 euroa ja on samalla yli 30 prosenttia maksettujen palkkojen määrästä. Maksuluokat määräytyisivät muutoin samalla tavoin kuin voimassa olevan yksivuotisen lain 4 §:ssä, mutta poistojen markkamäärä ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi pyöristäen lähimpään täyteen 100 euroon. Pyöristys nostaisi voimassa olevaa poistorajaa 259 markalla (noin 44 eurolla), mikä lievästi helpottaisi yritysten mahdollisuutta päästä alimpaan maksuluokkaan.

Työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta säädettäisiin vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta ehdotetun lain 5 §:ssä.

1.1. Laki työnantajan sosiaaliturvamaksusta

Työnantajan sairausvakuutusmaksun ja kansaneläkemaksun peruste

Nykyisin työnantajan sairausvakuutusmaksun suuruudesta ja perusteesta säädetään työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentissa. Kun maksun suuruudesta on tarkoitus säätää uudella, vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta erikseen annetta-

valla lailla, ehdotetaan että työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin työnantajan sairausvakuutusmaksun perusteena olevasta tulosta. Samalla lisättäisiin tähän lainkohtaan työnantajan kansaneläkemaksu, jonka perusteena oleva tulo on sama kuin työnantajan sairausvakuutusmaksussa.

Työnantajan sairausvakuutus- ja kansaneläkemaksua suoritettaisiin ennakonpidätyksen alaisen palkan sekä tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitetun ulkomaantyötulon rahana maksettavan osan perustella. Siitä, että ulkomaantyötulon rahana maksettavaan osaan ei lueta työnantajan maksamia työstä johtuvia verovapaita kustannusten korvauksia, ehdotetaan säädettäväksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 2 §:n 2 momentissa. Maksujen peruste olisi sama kuin voimassa olevan vuodelta 2001 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta annetun lain 3 ja 4 §:ssä.

Palkan ja työnantajan määrittely

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään, mitä mainitussa laissa tarkoitetaan palkalla. Säännöksen mukaan palkalla tarkoitetaan ennakoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua palkkaa sekä Pohjoismaiden Investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa. Palkalla tarkoitetaan myös rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja sanotun lain 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta. Palkkaan kuuluvat luontoisedut arvioidaan tuloverolaissa (1535/1992) säädetyllä tavalla. Työn suorittamisesta aiheutuvien kustannusten osalta otetaan huomioon, mitä ennakoperintälain 15 §:ssä säädetään.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 2 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että palkaksi luettaisiin myös ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) 10 §:ssä tarkoitettu palkka, jonka perusteella on myös suoritet-

tava työnantajan sosiaaliturvamaksu. Samalla säännöstä selkeytettäisiin.

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 2 §:n 2 momentissa on määritelty, ketä pidetään laissa tarkoitettuna työnantajana. Työnantajia ovat enakkoperintälain 14 §:ssä tarkoitettu työnantaja, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa laissa tarkoitettu lähdeveron perimiseen velvollinen. Luetteloon ehdotetaan lisättäväksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetussa laissa tarkoitettu lähdeveron perimiseen velvollinen. Asiasta säädettäisiin 2 §:n 4 momentissa.

Valtuutussäännös

Ennakoperintälain 9 §:n 3 momentin mukaan luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ei ole velvollinen toimittamaan ennakonpidätystä samalle saajalle kalenterivuonna maksetuista suorituksista, jollei niiden määrä ylitä asetuksella säädettyä määrää tai jollei suoritus liity maksajan elinkeino- tai muuhun tulonhankkimistoimintaan. Säännöksen nojalla säädetään ennakoperintäasetuksen (1124/1996) 13 §:ssä, että luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ei ole velvollinen toimittamaan ennakonpidätystä eikä maksamaan työnantajan sosiaaliturvamaksua, jos suoritus ei ylitä vuosittain 8 000 markkaa tai jos se ei liity ennakoperintälain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Vapautus koskee siis myös työnantajan sosiaaliturvamaksua. Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa ei kuitenkaan ole nimenomaista valtuutussäännöstä vapautuksen antamiseen mainitulla perusteella sosiaaliturvamaksusta.

Ennakoperintäasetuksen 14 §:ssä säädetään, että ennakonpidätystä ei toimiteta eikä työnantajan sosiaaliturvamaksua suoriteta, jos yksittäisen, satunnaisesti maksettavan suorituksen määrä on enintään 100 markkaa. Myöskään tämän säännöksen osalta työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa ei ole valtuutussäännöstä. Sosiaaliturvamaksu 100 markan suuruudesta suoritukselta tosin olisi niin vähäinen, ettei sitä yksittäisenä eränä kannettaisi.

Edellä mainittujen valtuutusten puuttumi-

nen ei ole asianmukaista perustuslain 80 §:n kannalta. Mainitut ennakoperintäasetuksen säännökset tulevat muutettaviksi euroon siirtymisen vuoksi syksyn kuluessa. Muutoksia tehtäessä säännöstä koskevien valtuutusten tulee olla perustuslain edellyttämällä tasolla. Jotta asetuksessa voitaisiin edelleen säätää myös työnantajan sosiaaliturvamaksua koskevista rajoista, ehdotetaan, että työnantajan sosiaaliturvalakiin lisättäisiin tätä koskeva valtuutussäännös. Sen nojalla ennakoperintäasetuksessa voitaisiin säätää niistä rajoista, joissa sosiaaliturvamaksu voidaan jättää suorittamatta.

Valtuutussäännöksestä ehdotetaan säädettäväksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 3 §:ssä. Voimassa oleva 3 §:n säännös sosiaaliturvamaksun suorittamisesta täysin markoin on edellä mainitussa hallituksen esityksessä (HE 91/2001 vp) ehdotettu kumottavaksi.

1.2. Kansaneläkelaitoksen väliaikainen rahoitusjärjestely

Valtion osuutta Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen pienennettiin vuonna 1999 500 miljoonalla markalla. Pienennys tehtiin vähentämällä valtion takuusuorituksen määrää kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastoon yhteensä 500 miljoonalla markalla. Asiasta säädettiin valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle takuusuorituksen vähentämisestä annetulla lailla (910 /1998). Lain mukaan Kansaneläkelaitos vastaa 500 miljoonan markan rahoittamisesta omilla varoilla vuoden 2001 loppuun mennessä.

Lain perusteluissa todettiin, että Kansaneläkelaitoksen eläkevastuurahasto voisi ostaa varojensa tuotoilla sijoitus- tai käyttöomaisuutta kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastosta. Viime kädessä 500 miljoonan markan rahoittaminen tapahtuisi Kansaneläkelaitoksen sijoitusomaisuutta realisoimalla.

Kansaneläkelaitos on vuoden 2000 loppuun mennessä rahoittanut vaaditusta 500 miljoonasta markasta 137,2 miljoonaa markkaa. Kansaneläkelaitoksen hallinnonuudistuksen yhteydessä korostettiin Kansaneläkelaitoksen eläkevastuurahaston merkitystä laitoksen toimihenkilöiden eläkevastuun kattajana. Eläkevastuurahaston tuotot eivät riitä jäljellä

olevan 362,8 miljoonan markan rahoittamiseen vuoden 2001 loppuun mennessä. Kun Kansaneläkelaitoksen hallintoa koskeva uusi laki tulee voimaan vuoden 2002 alusta, ehdotetaan, että Kansaneläkelaitokselle asetettua määräaikaa jatketaan siten, että laitoksen tulee saattaa loppuun mainitun 500 miljoonan markan rahoittaminen vuoden 2003 loppuun mennessä. Samalla ehdotetaan, että rahoitettava summa muutetaan euron tarkkuudella euromääräiseksi (84 093 963 euroa).

Lakiteknisesti ehdotetut muutokset tehtäisiin muuttamalla valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle takuusuorituksen vähentämisestä annetun lain 1 ja 2 pykälää.

1.3. Rahastosiirto

Kansaneläkelain 59 §:n 2 momentin mukaan kansaneläkerahaston vieraalla pääomalla vähennetyn rahoitusomaisuuden on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään neljä prosenttia kansaneläkerahaston vuotuisista maksetuista kokonaismenoista. Sairausvakuutuslain 59 §:n 1 momentin mukaan sairausvakuutusrahaston vieraalla pääomalla ja varauksilla vähennetyn rahoitusomaisuuden on kalenterivuoden päättyessä oltava vähintään kahdeksan prosenttia sairausvakuutuksen vuotuisista maksetuista kokonaismenoista. Mainittujen vähimmäismäärien sauttamiseksi on mahdollista siirtää varoja rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän ylittävältä osin kansaneläkerahastosta sairausvakuutusrahastoon ja päinvastoin. Tästä säädetään kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksessä ja sairausvakuutuslain 59 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksessä. Varoja on mainittujen säännösten mukaan mahdollista siirtää vuosien 1998—2001 aikana.

Kun Kansaneläkelaitoksen kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärää koskevia säännöksiä muutettiin vuonna 1998, tarkoituksena oli, että vuoden 2001 loppuun kestävä siirtymäkauden jälkeen rahastojen välisestä varojen siirtomahdollisuudesta voitaisiin luopua. Rahastojen maksuvalmiuteen vaikuttaa kuitenkin edelleen heikentävästi se, että Kansan-

eläkelaitos ei ole kokonaan rahoittanut vuonna 1999 toteutettua 500 miljoonan markan takuusuorituksen vähentämistä. Kuten edellä on todettu, 500 miljoonan markan rahoittamiselle ehdotetaan jatkoaikaa vuoden 2003 loppuun, Sen vuoksi ehdotetaan, että kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston varoja voitaisiin tarvittaessa siirtää rahastosta toiseen vielä vuosina 2002 ja 2003. Edellytykset varojen siirrolle eivät muuttuisi, joten varoja voitaisiin siirtää vain, jos siirtävän rahaston varat ylittävät sille säädetyn vähimmäismäärän. Lakiteknisesti muutokset toteutettaisiin muuttamalla edellä mainittuja voimaantulosäännöksiä.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Valtiontaloudelliset vaikutukset

Eläketuloa saavilta perittävän sairausvakuutusmaksun korotuksen pienentäminen 0,80 prosenttiyksiköllä vähentäisi Kansaneläkelaitoksen vuonna 2002 saamia maksutuottoja noin 63 miljoonalla eurolla (noin 375 miljoonalla markalla). Tällöin on oletettu, että uudet ennakonpidätysperusteet tulevat voimaan maaliskuun alusta. Lisäksi on otettu huomioon maksujen tilityksessä Kansaneläkelaitokselle oleva kuukauden viive. Vuositasolla maksun alentamisen vaikutus olisi noin 84 miljoonaa euroa (noin 500 miljoonaa markkaa). Sairausvakuutusmaksun korotuksen tuotto olisi 0,40 prosentin suuruisena vuositasolla noin 42 miljoonaa euroa (noin 250 miljoonaa markkaa).

Yksityisiltä työnantajilta perittävän kansaneläkemaksun alentaminen maaliskuun alusta 2002 lukien alentaisi Kansaneläkelaitoksen maksutuottoja vuonna 2002 noin 167 miljoonalla eurolla (noin 990 miljoonalla markalla). Vuositasolla alennusvaikutus olisi noin 223 miljoonaa euroa (noin 1 330 miljoonaa markkaa). Yksityisten työnantajien kansaneläkemaksun porrastuksen tuotoksi arvioidaan vuonna 2002 noin 346 miljoonaa euroa (noin 2 050 miljoonaa markkaa). Yksityisten työnantajien maksun porrastuksessa käytettävä poistoraja nousee euromuunnoksen yhteydessä pyörityksen vuoksi noin 44 eurolla (259 markalla).

Kunta- ja kirkkoyönantajien kansaneläke-

maksun alentaminen 0,75 prosenttiyksiköllä maaliskuun alusta 2002 alentaisi Kansaneläkelaitoksen maksutuottoja vuonna 2002 noin 62 miljoonalla eurolla (noin 370 miljoonalla markalla). Vuositason vaikutus on noin 82,5 miljoonaa euroa (490 miljoonaa markkaa).

Valtio vastaa takuusuorituksella kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston netto-rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamisesta. Valtion takuusuorituksen määrään vaikuttavat osaltaan tämän esityksen lisäksi Kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevat erikseen annettavat hallituksen esitykset. Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2002 (HE 118/2001 vp), jonka mukaan osa arvonnalisäveron tuotosta, 700 miljoonaa euroa, tilitetään Kansaneläkelaitokselle. Mainitusta tuotosta tilitettäisiin 500 miljoonaa euroa kansaneläkerahastoon ja 200 miljoonaa euroa sairausvakuutusrahastoon. Tilitettäväksi ehdotettu yhteismäärä on 296,3 miljoonaa euroa (noin 1 760 miljoonaa markkaa) suurempi kuin vuonna 2001 tilitettävä määrä. Lisäyksellä katettaisiin vakuutusmaksujen alentamisesta johtuva maksutuottojen pieneneminen.

Hallitus antaa eduskunnalle myös esityksen laiksi tapaturma- ja liikennevakuutuslaitoksilta vuonna 2002 perittävästä maksusta, jolla toteutettaisiin niin sanottu täyskustannuseriaate liikenne- ja tapaturmavakuutuksessa. Maksun tuotto, 51,6 miljoonaa euroa (307 miljoonaa markkaa), on otettu huomioon sairausvakuutusmenojen valtion osuuden vähennyksenä.

Edellä esitetty huomioon ottaen arvioidaan, että valtion takuusuoritusta ei tarvittaisi vuonna 2002 kansaneläkerahastoon. Lisäksi tämän hetken arvioiden mukaan oletetaan, ettei kansaneläkerahastoon kerry rahaston vähimmäismäärän ylittäviä varoja siirrettäväksi sairausvakuutusrahastoon. Esityksessä ehdotetut työnantajan ja eläkkeensaajan maksujen alennukset vähentävät Kansaneläkelaitoksen tuottoja vuonna 2002 yhteensä noin 292 miljoonalla eurolla (noin 1 740 miljoonalla markalla). Tämä heikentää erityisesti sairausvakuutusrahaston rahoituksen tasapainoa.

Valtion takuusuorituksen määräksi sairausvakuutusrahastoon arvioidaan vuonna

2002 noin 623 miljoonaa euroa (noin 3 700 miljoonaa markkaa), missä olisi kasvua kuluvan vuoden takuusuorituksen arviosta noin 64 miljoonaa euroa (noin 380 miljoonaa markkaa).

2.2. Vaikutukset maksujen maksajien asemaan

Eläkkeensaajien sairausvakuutusmaksun alentaminen vuonna 2002 lisäisi keskimääräistä noin 850 euron (5 054 markan) kuukausieläkettä saavan eläkeläisen nettotuloa noin 3,9 eurolla (noin 23 markalla) kuukaudessa ja eläkeläispuolison tuloa noin 5,0 eurolla (noin 30 markalla) kuukaudessa. Suurempaa 1 400 euron (8 324 markan) kuukausieläkettä saavan nettotulon muutos olisi noin 11,3 euroa (noin 67 markkaa) kuukaudessa. Alennuksen ulkopuolelle jäisivät alle 622 euron (noin 3 700 markan) kuukausieläkettä saavat, jotka eivät joudu maksamaan kunnallisveroa eikä siten myöskään sairausvakuutusmaksua. Puolisoilla tämä raja on noin 538 euroa (noin 3 200 markkaa).

Uudet verokortit tulevat vuonna 2002 voimaan todennäköisesti maaliskuun alusta. Siihen saakka eläkkeensaajilta perittäisiin sairausvakuutusmaksua ennakonpidätyksessä vuoden 2001 tasoisena.

Ehdotettu yksityisten työnantajien kansaneläkemaksun alennus olisi I maksuluokassa suurempi kuin muissa maksuluokissa. I maksuluokkaan kuuluvat yleensä pienet, työvaltaiset ja aloittavat yritykset, joiden työllistämismahdollisuuksia on tarkoituksenmukaista nykyisessä suhdannetilanteessa parantaa muita yksityisiä työnantajia suuremmalla maksun alennuksella. Maksujen ero eri maksuluokkiin kuuluvien yksityisten työnantajien välillä ei ehdotuksen perusteella muodostuisi niin suureksi, että sillä voitaisiin arvioida olevan merkittävää kilpailua vääristävää vaikutusta. Poistorajan lievän korottumisen ei oleteta merkittävästi lisäävän I maksuluokkaan sijoittuvien yritysten määrää.

Yksityisten työnantajien keskimääräinen

kansaneläkemaksu tulisi olemaan 2,4 prosenttia vuonna 2002. Kunta- ja kirkkoyrityksien muita suurempi kansaneläkemaksun alennus 2,4 prosenttiin on perusteltu siksi, että näiden julkisen tahon työnantajien maksuja ei alennettu heinäkuussa 2000, jolloin yksityisten työnantajien kansaneläkemaksua alennettiin I maksuluokassa 0,40 prosenttiyksiköllä. Ehdotetulla 0,75 prosenttiyksikön maksualennuksella pyritään estämään kunta- ja kirkkoyrityksien työllistämismahdollisuuksien ja kilpailukyvyyn heikkeneminen.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu valtiovarainministeriötä, Kansaneläkelaitosta ja Verohallitusta.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2002 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen osalta esitys liittyy 2.1. kohdassa mainittuihin erikseen annettaviin hallituksen esityksiin.

Eduskunnan käsiteltävänä olevassa edellä mainitussa hallituksen esityksessä euron käyttöönoton edellyttämiseksi muutoksiksi verolainsäädäntöön ehdotetaan kumottavaksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 3 §. Kumottavaksi ehdotetun pykälän tilalle ehdotetaan säädettäväksi uusi 3 §.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Edellä ehdotetun perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään sairausvakuutuslain (364/1963) 32 §:ssä tarkoitetun vakuutetun sairausvakuutusmaksun ja työnantajan sairausvakuutusmaksun sekä kansaneläkelain (347/1956) 3 §:ssä tarkoitetun työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta.

2 §

Vakuutetun sairausvakuutusmaksu

Vakuutetun sairausvakuutusmaksun suuruus on 1,50 prosenttia sairausvakuutuslain 33 §:ssä tarkoitetusta tulosta.

3 §

Eläkkeensaajan sairausvakuutusmaksu

Jos vakuutettu saa eläketuloa, häneltä peritään sen lisäksi, mitä maksusta 2 §:ssä säädetään, sairausvakuutusmaksua 0,40 prosenttia

sairausvakuutuslain 33 §:ssä tarkoitetusta tulosta. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään 0,40 prosenttia veronalaisesta eläketulosta.

4 §

Työnantajan sairausvakuutusmaksu

Työnantajan sairausvakuutusmaksu suoritetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkan ja työtulon perusteella. Maksun suuruus on:

1) yksityisellä työnantajalla sekä sellaisella valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/1987), 1,60 prosenttia;

2) kunnalla ja kuntayhtymällä sekä kunnallisella liikelaitoksella 1,60 prosenttia;

3) evankelis-luterilaisella kirkolla sekä sen seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä 1,60 prosenttia;

4) ortodoksisella kirkkokunnalla ja sen seurakunnalla 1,60 prosenttia;

5) Ahvenanmaan maakunnalla 2,85 prosenttia; ja

6) valtiolla ja sen laitoksella 2,85 prosenttia.

5 §

Työnantajan kansaneläkemaksu

Työnantajan kansaneläkemaksu suoritetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkan ja työtulon perusteella. Maksun suuruus on:

1) yksityisellä työnantajalla sekä sellaisella valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia:

- a) I maksuluokassa 1,35 prosenttia;
- b) II maksuluokassa 3,55 prosenttia;
- c) III maksuluokassa 4,45 prosenttia;

2) kunnalla ja kuntayhtymällä sekä kunnallisella liikelaitoksella 2,40 prosenttia;

3) evankelis-luterilaisella kirkolla sekä sen seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä 2,40 prosenttia;

4) ortodoksisella kirkkokunnalla ja sen seurakunnalla 2,40 prosenttia;

5) Ahvenanmaan maakunnalla 3,95 prosenttia; ja

6) valtiolla ja sen laitoksella 3,95 prosenttia.

Työnantajan kansaneläkemaksun II maksuluokkaan kuuluu liiketoimintaa harjoittava yksityinen työnantaja, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa, sekä tuloverolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu liiketoimintaa harjoittava elinkeinoyhtymä, jos näiden viimeksi toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoittamien, kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukais-

ten poistojen määrä on yli 50 500 euroa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia samana verovuonna maksetuista palkoista. Liiketoimintaa harjoittava työnantaja ja elinkeinoyhtymä kuuluu III maksuluokkaan, jos mainittujen poistojen määrä on yli 50 500 euroa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista. Muut yksityiset työnantajat kuuluvat I maksuluokkaan.

Mitä 2 momentissa säädetään yksityisestä työnantajasta, sovelletaan vastaavasti sellaiseen valtion liikelaitokseen, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Lain 5 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettujen työnantajien kansaneläkemaksu on kuitenkin 1 päivän tammikuuta ja 28 päivän helmikuuta 2002 välisenä aikana yksityisen työnantajan I maksuluokassa 2,00 prosenttia, II maksuluokassa 4,00 prosenttia ja III maksuluokassa 4,90 prosenttia ja kunnalla, kuntayhtymällä ja kunnallisella liikelaitoksella, evankelis-luterilaisella kirkolla sekä sen seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä sekä ortodoksisella kirkkokunnalla ja sen seurakunnalla 3,15 prosenttia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain (366/1963) 1 §:n 1 momentti sekä 2 ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 1278/1999 sekä 2 ja 3 § laissa 1119/1996, seuraavasti:

1 §

Työnantaja on velvollinen suorittamaan Kansaneläkelaitokselle työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun työntekijälle suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan sekä tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettun ulkomaantyötulon rahana maksettavan osan perusteella. Maksujen suuruudesta säädetään erikseen lailla.

annetun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa.

Palkkaan kuuluvat luontoisedut arvioidaan tuloverolaissa säädetyllä tavalla. Työn suorittamisesta aiheutuvien kustannusten osalta otetaan huomioon, mitä ennakoperintälain 15 §:ssä säädetään.

Ulkomaantyötulon rahana maksettavaan osaan ei lueta työnantajan maksamia työstä johtuvia kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne ovat tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan verovapaita.

Työnantajalla tarkoitetaan ennakoperintälain 14 §:ssä tarkoitettua työnantajaa, Pohjoismaiden Investointipankkia, Pohjoismaiden projektivientirahastoa sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa laissa ja ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetussa laissa tarkoitettua lähdeveron perimiseen velvollista.

2 §

Palkalla tarkoitetaan:

1) ennakoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua palkkaa;

2) rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja kyseisen lain 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta;

3) ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) 10 §:ssä tarkoitettua palkkaa; sekä

4) Pohjoismaiden Investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta

3 §

Luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ei ole velvollinen suorittamaan työnantajan sosiaaliturvamaksua samalle saajalle kalenterivuonna maksetuista suorituksista, jollei niiden määrä ylitä ennakonpidätyksestä vapautettavalle tulolle valtioneuvoston ase-

tuksella säädettyä suorituksen enimmäismäärää tai jollei suoritus liity maksajan elinkeino- tai muuhun tulonhankkimistoimintaan. Työnantajan sosiaaliturvamaksua ei myöskään suoriteta yksittäisestä, satunnaisesti maksettavasta suorituksesta, joka ei ylitä val-

tionevoston asetuksella säädettyä suorituksen ennakonpidätyksestä vapaata enimmäismäärää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

3.

Laki

valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (910/1998) 1 ja 2 § seuraavasti:

1 §

Sen estämättä, mitä kansaneläkelain (347/1956) 59 §:n 2 momentissa ja sairausvakuutuslain (364/1963) 59 §:n 1 momentissa säädetään, vuonna 1999 valtio suorittaa mainituissa lainkohdissa tarkoitettua takuusuoritusta kansaneläkerahastoon ja sairausvakuutusrahastoon yhteensä 84 093 963 euroa vähemmän kuin kansaneläkerahaston vie-raalla pääomalla vähennetyn rahoitusomaisuuden sekä sairausvakuutusrahaston vie-raalla pääomalla ja varauksilla vähennetyn rahoitusomaisuuden säädetyn vähimmäis-

määrän saavuttamiseksi tarvitaan.

Kansaneläkelaitos vastaa 1 momentissa tarkoitettun 84 093 963 euron rahoittamisesta omilla varoillaan vuoden 2003 loppuun mennessä.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2003.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

4.

Laki**kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (908/1998) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

—————
Kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään vuosina 1998—2003 tarvittaessa sairausvakuutusrahastosta sairausvakuutuslain 59 §:n 1 momentissa säädetyn rahoitusomaisuuden

vähimmäismäärän ylittävästä rahoitusomaisuudesta varoja kansaneläkerahastoon.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2002.

5.**Laki****sairausvakuutuslain 59 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain 59 §:n muuttamisesta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (909/1998) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään vuosina 1998 – 2003 tarvittaessa kansaneläkerahastosta kansaneläkelain 59 §:n 2 momentissa säädetyn rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän ylittävästä rahoitusomaisuudesta varoja sairausvakuutusrahastoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain (366/1963) 1 §:n 1 momentti sekä 2 ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 1278/1999 sekä 2 ja 3 § laissa 1119/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §
Työnantaja on velvollinen suorittamaan kansaneläkelaitokselle työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,5 prosenttia kalenterikuukauden aikana maksamiensa ennakko-perinnän alaisten palkkojen määrästä.

2 §
Palkalla tarkoitetaan *tässä laissa* ennakko-perintälain 13 §:ssä tarkoitettua palkkaa sekä Pohjoismaiden Investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa *ottaen työn suorittamisesta aiheutuvien kustannusten osalta huomioon, mitä ennakko-perintälain 15 §:ssä säädetään*. Palkkaan kuuluvat luontoisedut arvioidaan tuloverolaissa (1535/1992) säädetyllä taval-

Ehdotus

1 §
Työnantaja on velvollinen suorittamaan Kansaneläkelaitokselle työnantajan *sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun työntekijälle suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan sekä tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettun ulkomaantyötulon rahana maksettavan osan perusteella*. Maksujen suuruudesta säädetään erikseen lailla.

2 §
Palkalla tarkoitetaan:
1) ennakko-perintälain 13 §:ssä tarkoitettua palkkaa;
2) rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja sanotun lain 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta;
3) ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) 10

Voimassa oleva laki

Ehdotus

la. Palkalla tarkoitetaan myös rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja saman lain 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta.

Työnantajalla tarkoitetaan tässä laissa ennakkoperintälain 14 §:ssä tarkoitettua työnantajaa, Pohjoismaiden Investointipankkia, Pohjoismaiden projektivientirahastoa sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa laissa tarkoitettua lähdeveron perimiseen velvollista.

3 §

Työnantajan sosiaaliturvamaksu suoritetaan täysin markoin siten, että lasketun määrän päättyessä penneihin ne jätetään lukuun ottamatta.

§:ssä tarkoitettua palkkaa; sekä

4) Pohjoismaiden Investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa.

Palkkaan kuuluvat luontoisedut arvioidaan tuloverolaissa säädetyllä tavalla. Työn suorittamisesta aiheutuvien kustannusten osalta otetaan huomioon, mitä ennakkoperintälain 15 §:ssä säädetään.

Ulkomaantyötulon rahana maksettavaan osaan ei lueta työnantajan maksamia työstä johtuvia kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne ovat tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan verovapaita.

Työnantajalla tarkoitetaan ennakkoperintälain 14 §:ssä tarkoitettua työnantajaa, Pohjoismaiden Investointipankkia, Pohjoismaiden projektivientirahastoa sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa laissa ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetussa laissa tarkoitettua lähdeveron perimiseen velvollista.

3 §

Luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ei ole velvollinen suorittamaan työnantajan sosiaaliturvamaksua samalle saajalle kalenterivuonna maksetuista suorituksista, jollei niiden määrä ylitä ennakonpidätyksestä vapautettavalle tulolle valtioneuvoston asetuksella säädettyä suorituksen enimmäismäärää tai jollei suoritus liity maksajan elinkeino- tai muuhun tulonhankkimistoimintaan. Työnantajan sosiaaliturvamaksua ei myöskään suoriteta yksittäisestä, satunnaisesti maksettavasta suorituksesta, joka ei ylitä valtioneuvoston asetuksella säädettyä suorituksen ennakonpidätyksestä vapaata enimmäismäärää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

3.

Laki**valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (910/1998) 1 ja 2 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Sen estämättä, mitä kansaneläkelain 59 §:n 2 momentissa ja sairausvakuutuslain 59 §:n 1 momentissa säädetään, vuonna 1999 valtio suorittaa mainituissa lainkohdissa tarkoitettua takuusuoritusta kansaneläkerahastoon ja sairausvakuutusrahastoon yhteensä 500 miljoonaa markkaa vähemmän kuin kansaneläkerahaston vieraalla pääomalla vähennetyn rahoitusomaisuuden sekä sairausvakuutusrahaston vieraalla pääomalla ja varauksilla vähennetyn rahoitusomaisuuden säädetyn vähimmäismäärän saavuttamiseksi tarvitaan.

Kansaneläkelaitos vastaa 1 momentissa tarkoitettua 500 miljoonan markan rahoittamisesta omilla varoillaan vuoden 2001 loppuun mennessä.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2001

1 §

Sen estämättä, mitä kansaneläkelain (347/1956) 59 §:n 2 momentissa ja sairausvakuutuslain (364/1963) 59 §:n 1 momentissa säädetään, vuonna 1999 valtio suorittaa mainituissa lainkohdissa tarkoitettua takuusuoritusta kansaneläkerahastoon ja sairausvakuutusrahastoon yhteensä 84 093 963 euroa vähemmän kuin kansaneläkerahaston vieraalla pääomalla vähennetyn rahoitusomaisuuden sekä sairausvakuutusrahaston vieraalla pääomalla ja varauksilla vähennetyn rahoitusomaisuuden säädetyn vähimmäismäärän saavuttamiseksi tarvitaan.

Kansaneläkelaitos vastaa 1 momentissa tarkoitettua 84 093 963 euron rahoittamisesta omilla varoillaan vuoden 2003 loppuun mennessä.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2003.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2002.*

4.

Laki

kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (908/1998) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään vuosina 1998—2001 tarvittaessa sairausvakuutusrahastosta sairausvakuutuslain 59 §:n 1 momentissa säädetyn rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän ylittävästä rahoitusomaisuudesta varoja kansaneläkerahastoon.

Kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään vuosina 1998—2003 tarvittaessa sairausvakuutusrahastosta sairausvakuutuslain 59 §:n 1 momentissa säädetyn rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän ylittävästä rahoitusomaisuudesta varoja kansaneläkerahastoon.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2002.*

5.

Laki**sairausvakuutuslain 59 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain 59 §:n muuttamisesta 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (909/1998) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään vuosina 1998-2001 tarvittaessa kansaneläkerahastosta kansaneläkelain 59 §:n 2 momentissa säädetyn rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän ylittävästä rahoitusomaisuudesta varoja sairausvakuutusrahastoon.

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuu-
den vähimmäismäärän saavuttamiseksi siir-
retään vuosina 1998—2003 tarvittaessa
kansaneläkerahastosta kansaneläkelain 59
§:n 2 momentissa säädetyn rahoitusomai-
suuden vähimmäismäärän ylittävästä rahoi-
tusomaisuudesta varoja sairausvakuutusra-
hastoon.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2002.*